

DOJEŹDŹAĆ (24) *vb impf*

-żdź- (12), źdz- (10), -zdź- (2).

Wszystkie samogłoski jasne.

inf dojeżdżać (2). ◇ *praes 1 sg* dojeżdżam (5). ◇ *3 sg* dojeżdża (1). ◇ *3 pl* dojeżdżają (1). ◇ *praet 3 sg m* dojeżdżał (5). ◇ *3 pl m pers* dojeżdżali (1). *subst* dojeżdżały (1). ◇ *impers praet* dojeżdżano (1). ◇ *part praes act* dojeżdżając (7); -a- (6), -ą- (1) *BudBib*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Jadąc zbliżać się, docierać do jakiegoś celu, przyjeżdżać, zajeżdżać, wstępować do kogo, czego, gdzie; devenire Mącz; adipisci, aequare cursum a. cursu, assequi, attingere, consecrari, consequi, indipisci, -ere (-i), penetrare, persequi, pertendere, pervehi, pervenire, tangere Cn (9) : Devenio, Przichodzę. Vel etiam, Dochodzę/ dojeżdżam/ wpadam/ potráfiam. Mącz 482b.*

dojeżdżać czego (4): Piżną też niektorzy/ iż Aureum velus/ ktorego s trudnością doieżdżáli w Kolchis/ Iazon y ini/ nic nie było inego iedno kfięgi tey Alchimiey *BielKron* 26v; Nic sie nie pytáiąc á nie doieżdżáiąc zacnieyfzych domow/ [...] z wielką radością bieżeli do niego *RejPos* [36]v; bo Okręth żadny nie może przyść do brzegá/ musi go w máłych łzkáphach álbo w łodziách doieżdżać y odieżdżać. *BielSpr* 45; *SkarŻyw* 90.

dojeżdżać do czego (3): fyná mego Antyochá náznaczyłem Krolem/ ktoregom częftokroć doieżdżáiąc [*recurrens*] do wyżfłfych pańftw wielom z wáfzych poruczał *BudBib* 2.*Mach* 9/25; á do káždego kątá woýfka doieżdżał. *ModrzBaz* 115v; y niedoieżdżáiąc do imienia/ wrocił się do miáftá *SkarŻyw* 452.

dojeżdżać przeciw czemu (1): A przez wiele dni leniwo płynąc/ y záledwie przeciw Gnidowi doieżdżáiąc [*et vix devenissemus contra Gnidem*]/ [...] podpłynęliśmy pod Kretę *WujNT Act* 27/7.

2. *Jadąc konno dopadać, zaskakiwać, dościgać, napadać; zadawać cios, razić; adequitare Mącz, Cn; adgredi, adoriri, ferri, invadere Mącz; adurgere, carpere, impugnare, incessere, incurrere, incursare, infestare, insectari, instare ferociter, persequi, premere, stringere vestigia alicuius, tangere, urere, urgere Cn (8) : Invado, Nácieram/ nádyęzdam [!]/ nápadam / doyeżdżam też zeymuyę kogo/ przypadam ná kogo. Mącz 472d, 107b, 147d, [269]a.*

dojeżdżać kogo (2): Ták był fłkory á fercá śmiáłego/ áż Turkow doieżdżał y porażał v Hierekontynos. *BielKron* 178v; Concitato cursu ferrebat maximo impetu in hostem, Rozbódwfzy koniá s wielkim pędem doyeżdżał nieprzyjacielá. *Mącz* 295d.

dojeżdżać za czym (1): áno myfłliwiecz wrzefzczý/ trąbi doieżdżáiąc zá nimi [*pieskami*]. *RejZwierc* 110.

Przen: Karać, prześladować [kogo] (1) : Wfzędý ich Bog doieżdżał onego Kościołá/ A przed znácznym karániem nikt nie vfzedł zgołá. *KlonWor* 11.

3. *Dotykać kogo, dokuczać, docinać słowem, dowcipem, żartem, dawać się we znaki; przekonywać, używać argumentów; consecrari Mącz, Cn; calefacere, insectari acerbis, instare, premere verbo, urere Cn (7) :*

dojeżdżać kogo, czego (6): áni thego dał fobie powiedác/ áby niemogł ták wielkiego dołu wykopác/ w ktoryby y ftára/ y fwieża ziemiá wfszlá. A wfzytko powiedał/ kiedy go doieżdżano/ każ przeto

w. m. tym więtfzy doł wykopác. *GórnDworz* P2v; gdy mię dáley doiezdza [*diabel*]/ y fkárzy ná mię/iáko ná grzełzniká *ReszPrz* 52. Cf *dojeżdżać kogo*, *Zwrot*.

dojeżdżać kogo czym (4): *GórnDworz* Q8v; Bo ten wymyślił napierwey wierfze vřczypliwe/ [...] znákomitym Doiezdźáiác duřz niewinnych rymem iádowitym *KlonŻal* C4. Cf *Zwrot*.

Zwrot: »dojeżdżać (złemi) słowy, przysłowiem dotkliwym« [*w tym: kogo* (2), *na kogo* (1)] [*szyk zmienny*] (2:1): Grufzká z iábłoniá z rozmowy/ Doiezdźály ná fie słowy *BierEz* L4v; Aliquem convitiis consectari, Złemi słowy kogo doyeżdźać. *Mącz* 385b; Iuř taki [*rzezimieszek*] mieyfćá nie ma w orřzaku cnotliwym: Wřędy go doiezdźáiá przyřłowiem dotkliwym. *KlonWor* 37.

Synonimy. 1. *osięgawać*, *potrafiać*, *przybliżyć się*; 2. *nacierać*, *napadać*, *przypadać*, *rzucać się*, *ścigać*, *wpadać*; 3. *dodziewać*, *dojmować*, *dokuczać*, *dolegać*, *dopiekać*, *dopierać*, *dożegać*, *dręczyć*, *popuszczać*, *trapić*, *trestać*.

Formacje pochodne cf *JECHAĆ*.